

N:o 126.

Af Herr Friherre **D. v. Schulzenheim:** *Om befrielse för augmentshemman inom Kungsörs fögderi från dagsverkstjenst till kungsgårdarne.*

Sedan, vid indelningsverkets införande, Konung Carl XI, med anledning af den särskilda dagsverksskyldighet och körslor till kungsgårdarne, som ålåg en del rotar inom det s. k. Ulfunds län af Westmanland, och icke kunde för kungsgårdarnes skötsel då för tiden undvaras, utlofvat en snar ersättning eller s. k. soulagement, men detta soulagemen i följd af sedermera under hans efterträdare inträffade krig och olyckor icke kommit de för högt onererade rotarne till godo, hafva, efter vid flera riksdagar derom väckt fråga, samt i flera omgångar förnyad utredning af ämnet, Rikets Ständer uti underdånig skrifvelse af den 1 September 1851 för sin del medgifvit den af rotarne begärda, dem så länge undanhållna befrielse från den öfverklagade dagsverkslösen, hvarefter Kongl. Maj:t under den 30 i samma månad, dertill lemnat sitt nådiga bifall.

Den sålunda sent omsider lemnade rättvisan blef emellertd endast partiel, enär de med rotarne sammanslagna augmentshemman icke på samma gång erhöilo befrielse från de dem lika länge och orättvist betungande dagsverken, hvilka nu sammanförts med deras ordinarie ränta. Det är för att vinna slutlig och fullständig rättvisa, samt specielt derföre, att en ny organisationsplan för rikets försvar föreligger och hvarvid en fullständig och rättvis vidräkning och tillgodoförande af rättigheter och skyldigheter bör ske, som jag härmed anhåller, att Riksdagen måtte för sin del besluta,

att

att augmentshemmanen till de inom det fordna Ulfunds län, numera Kungsörs fögderi, belägna 144 rusthåll, hvaraf 125 äro indelade på Lif-regementets Grenadier-korps och 19 på dess Husar-korps, må befrias från utgörande af de dagsverken till kungsgårdarne eller lösen därför, hvarför de af Konung Carl XI i bref af den 16 December 1680 blifvit utlofvade godtgörelse, som ännu icke kommit dem till del.

Till ledning för Utskottets blifvande undersökning af detta ärende får jag hänvisa till följande urkunder och handlingar, nemligen:

- 1:o Kongl. Maj:ts nådiga Bref af den 16 December 1680.
- 2:o Kongl. Kammar-kollegii registratur för år 1639, under den 27 November.
- 3:o Dito dito för den 5 November 1649.
- 4:o Kongl. Brefvet af den 3 Juli 1684 till Statskontoret.
- 5:o Kongl. Maj:ts nådiga Förklaring af den 7 April 1685.
- 6:o Memorial angående hjälpedagsverkens utgörande till kungsgårdarne, inlemnadt den 22 Maj 1731, under N:o 4797, till Kongl. Kammar-kollegium.
- 7:o Kalkulation öfver knekterotarnes dagsverks-tunnespanmål i 1800 års Westmanlands V. B. fol. 2420 samt 1831 års Westmanlands V. B. pag. 742.

Men framför allt:

- 8:o Stats-Utskottets Utlåtanden N:is 273 & 338 vid 1851 års riksdag, jemte Rikets Ständers underdåniga skrifvelse af den 1 September 1851.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1861.

David von Schulzenheim.